

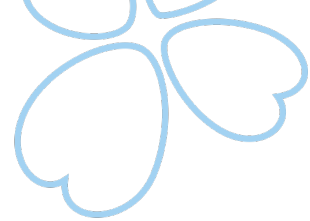

Hoitovelan purkaminen perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa

Jarmo J Koski
26.11.2021

www.essote.fi

Hoito-, palvelu- ja hyvinvointivelasta

Hoito-/palvelu- /hyvinvointi - näkökulmia

- Hoito-/palvelu-/hyvinvointivelka $\leftrightarrow$ sairauksien /sosiaali ongelmien tunnistamisen ja hoitoon / palveluun pääsyn viivästyminen
- Ihmisten tarve terveys-/sosiaalipalveluille on vuositasolla melko vakiintunutta $\rightarrow$ pandemian aiheuttama hoito-/palveluvelka voidaan välillisesti päätellä $\leftarrow$ *mutta paljonko tästä terveys- / sosiaalipalvelu-tarpeesta on palvelujärjestelmän itsensä luomaa?*
 - Osa potilaista / asiakkaista paranee saa helpotusta hoidon / palvelun saamatta jäämisestä huolimatta $\rightarrow$ kaikki hoito-/palveluvelka ei muutu vahingoksi
 - $\rightarrow$ Huomio tulee antaa niille pitkäaikaissairauksille / -ongelmille, joiden hoidotta / palvelutta jättäminen tai viivästyminen komplisoi sairautta / sosiaalista ongelmaa tai pahimmassa tapauksessa johtaa potilaan ennen aikaiseen kuolemaan / asiakkaan elämän "tuhoutumiseen"
 - $\rightarrow$ Hoitamattomien sairauksien hoidon / sosiaali ongelmien ratkaisujen lykkäntyminen aiheuttaa paitsi inhimillistä kärsimystä, myös kustannuksia – suoria ja välillisiä. Yhteiskunta maksaa viime kädessä velan – mm. sairauspoissaoloina, verotulojen menetyksinä ja inhimillisen kärsimyksen kasvuna ja ongelmien komplisoitumisena muiksi ongelmiksi.
- Vaikka palvelujen tuottamisen määrän vähentymisestä syntyisi vähemmän kustannuksia, tuotanto "koneisto" (henkilöstö, tilat, laitteet, ...) on ollut käytettävissä saamatta aikaan täyttä työpanosta $\rightarrow$ kustannustehokkuus laskee ja suoritteiden todelliset yksikköhinnat nousevat.
- Kapasiteetti on mitoitettu sille tuotannolle, joka kykenee "virtaamaan läpi" tehokkaasti.

Hoito-/palveluvelan syntymisestä

- Potilaan / asiakkaan oman toiminnan seurauksena
 - Potilas / asiakas peruuttaa itse vastaanottoja
 - Potilas / asiakas ei käytä vaihtoehtoisia palvelukanavia
 - Potilas / asiakas laiminlyö oman hoitonsa / osuutensa palvelukokonaisuudesta
- Organisaation toiminnan seurauksena
 - Organisaatio peruuttaa varattuja tapaamisia
 - Organisaatio siirtää hoidon / palvelun antamista myöhempään
 - Organisaatio ei saa tuotettua riittävästi palveluita resurssien, välineiden ja tilojen rajoittamana (niitä käytetään esimerkiksi koronan hoitojärjestelyihin)
 - Erikoissairaanhoidon tulevat lähetteet vähenevät avosairaanhoidon rajoittuneen toiminnan johdosta
- Rahoittajien toiminnan / rahoituksen rajallisuuden seurauksena
 - Rahoittaja ei mahdollista henkilökunnan lisäämistä toiminnan tilapäiseenkin lisäämiseen
 - Rahoittaja ei mahdollista hoidon / palvelun antamista olemassa olevalla henkilökunnalla ylitäi lisätyönä
- Valtion ja valvovien viranomaisten toimien seurauksena
 - Valtio velvoittaa muuttamaan toimintaa mm. varautumista lisäämällä – sitä tekevä henkilökunta on pois asiakastyöstä
 - Valtio asettaa muita toimintaa voimakkaasti säänteleviä ehtoja, jotka kaventavat toimintamahdollisuuksia

Kuolleet COVID-19-potilaat

25.4. alkaen kysyttiin kuolleet tarkemmin eriteltynä Teknisestä rajapinnasta tähän vastamaaninen ilmeisesti onnistuu vielä ja on käytössä KYSin alueella.

Koko Suomi

alue	Kuolleet erikoissairaanhoidossa	Kuolleet perusterveydenhuollon yksiköissä	Kuolleet sosiaalihuollon ympärivuorokautisissa asumisyksiköissä	Kuolleet kotona tai muualla	yhteensä
Koko maa	410	494	309	31	1244

Koko Suomi, %

COVID-19-potilaat

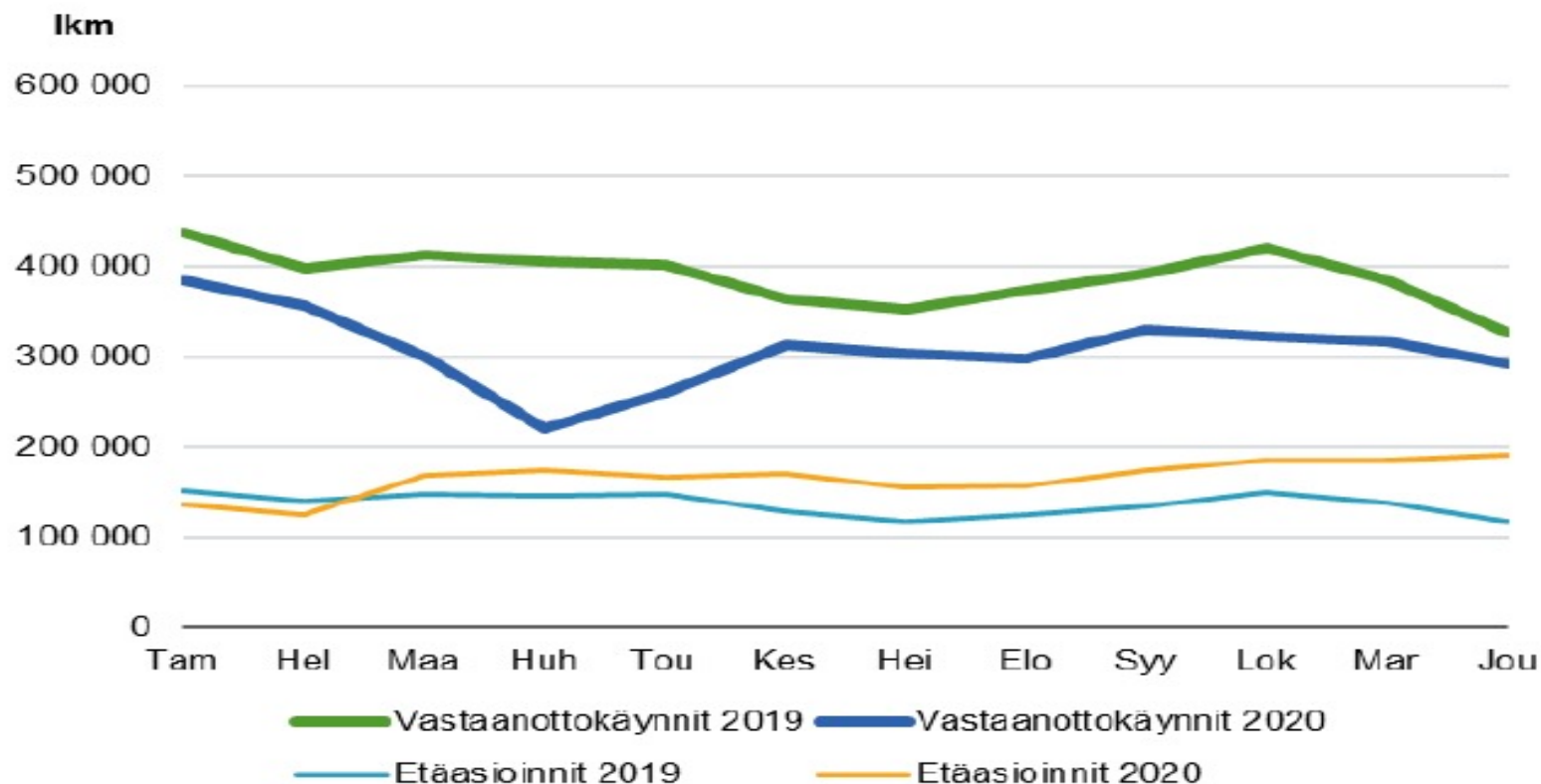
alue	Kuolleet erikoissairaanhoidossa	Kuolleet perusterveydenhuollon yksiköissä	Kuolleet sosiaalihuollon ympärivuorokautisissa asumisyksiköissä	Kuolleet kotona tai muualla	yhteensä
Koko maa	33.0%	39.7%	24.8%	2.5%	100.0%

ERVA-tasolla

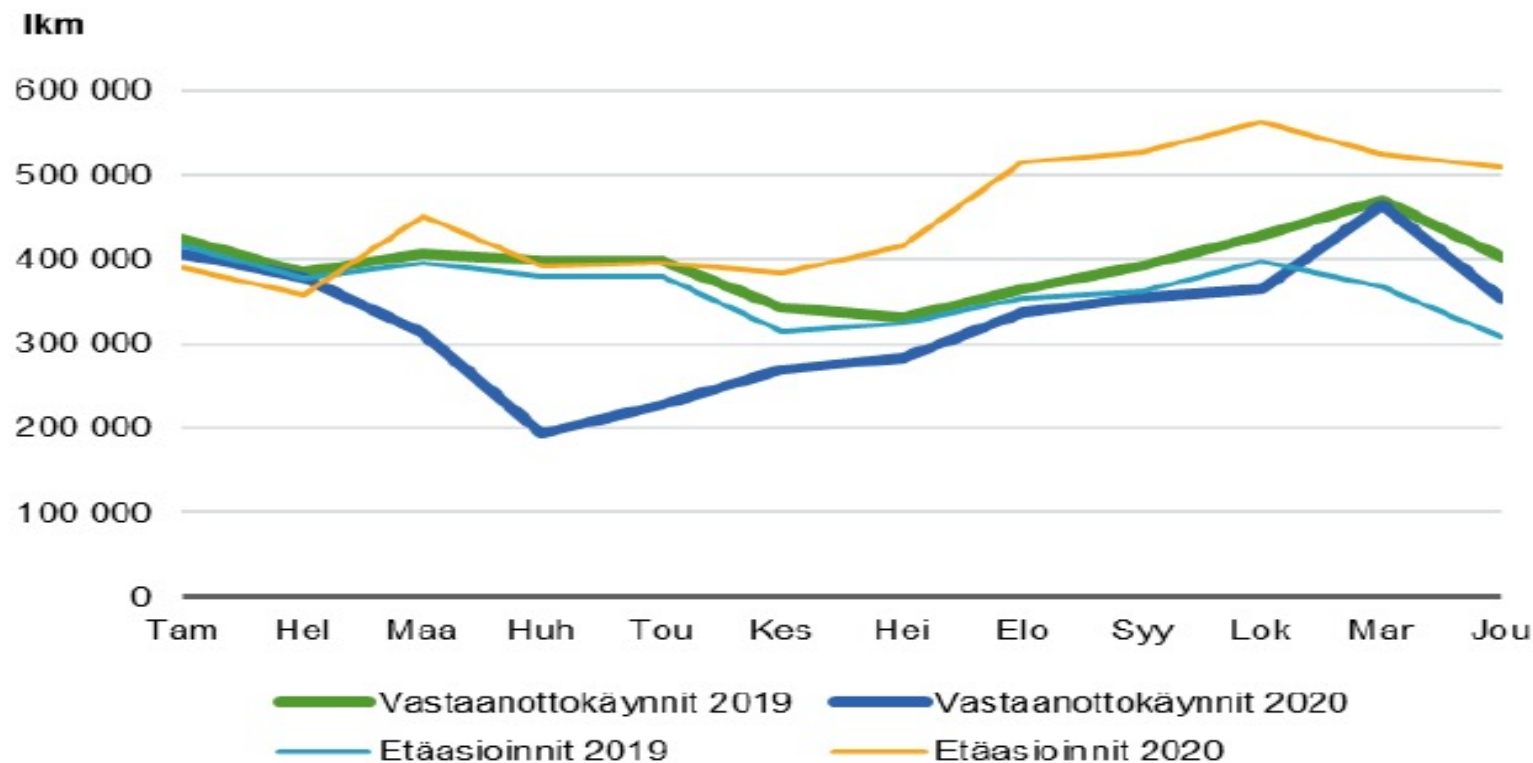
COVID-19-potilaat

ERVA	Kuolleet erikoissairaanhoidossa	Kuolleet perusterveydenhuollon yksiköissä	Kuolleet sosiaalihuollon ympärivuorokautisissa asumisyksiköissä	Kuolleet kotona tai muualla	yhteensä
HYKS ERVA	209	317	216	21	763
KYS ERVA	48	30	20	2	100
OYS ERVA	27	40	21	1	89
TAYS ERVA	77	38	12	1	128
TYKS ERVA	49	69	40	6	164
yhteensä	410	494	309	31	1244

Kuvio 2. Avosairaanhoidon etäasioinnit ja vastaanottokäynnit lääkärillä vuosina 2019 ja 2020 (pois lukien yksityiset palveluntuottajat, jotka aloittaneet toimittamaan tietoja vuonna 2020)

Kuvio 3. Avosairaanhoidon etäasioinnit ja vastaanottokäynnit sairaanhoitaja/terveydenhoitajalla vuosina 2019 ja 2020 (pois lukien yksityiset palveluntuottajat, jotka aloittaneet toimittamaan tietoja vuonna 2020)

Perusterveydenhuollon lääkärikäynnit vv. 2013 - 20

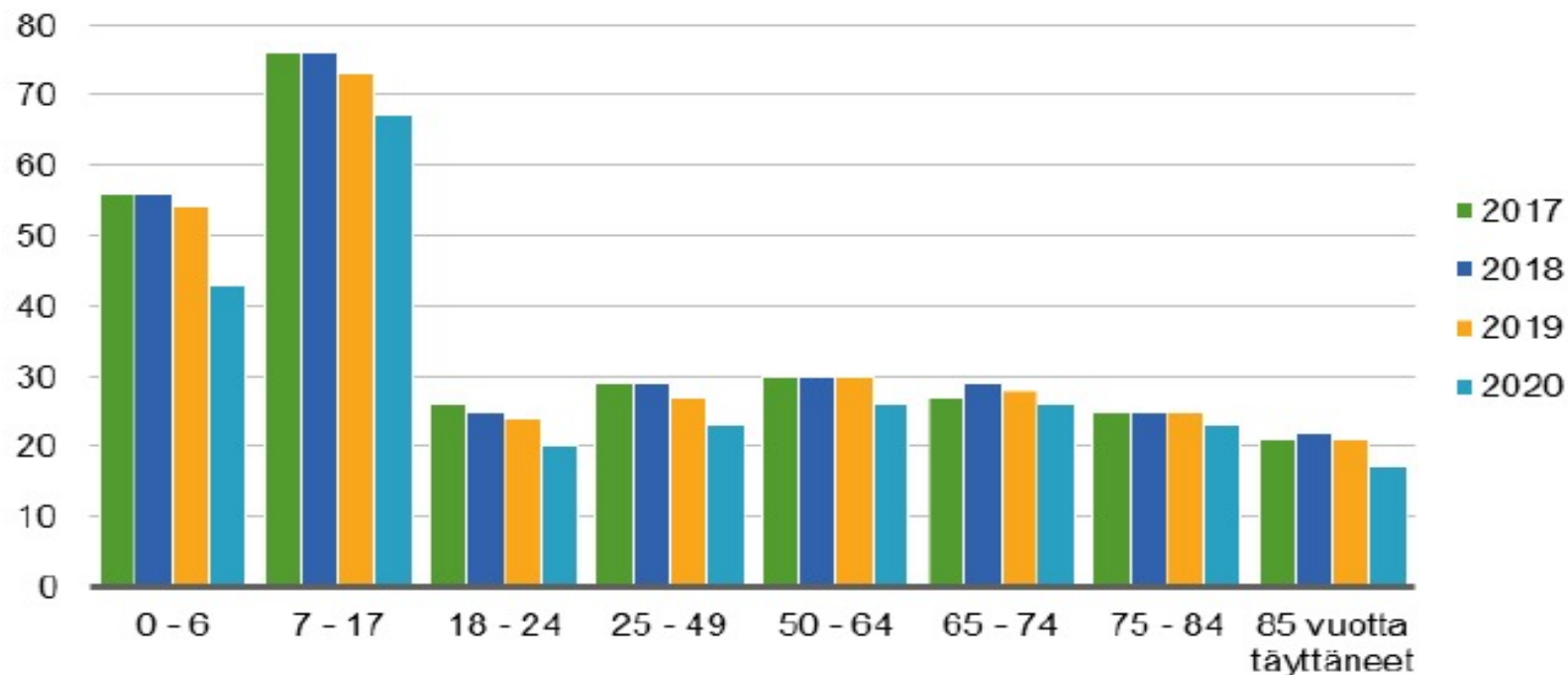
Käynnit 		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
									
Ahvenanmaa		18 780	17 675	17 010	12 177	15 853	14 979	13 550	14 146
Etelä-Karjala		119 852	116 511	124 438	126 233	124 528	120 589	116 689	90 880
Etelä-Pohjanmaa		196 827	209 218	205 590	206 407	210 230	205 629	207 730	197 101
Etelä-Savo		133 783	132 940	124 602	134 576	134 910	133 174	133 888	112 940
Kainuu		73 179	78 954	84 012	82 025	82 567	72 890	79 116	72 647
Kanta-Häme		112 492	174 545	183 778	190 274	200 940	202 108	202 432	169 241
Keski-Pohjanmaa		66 375	65 746	67 502	71 049	80 782	79 273	77 677	57 873
Keski-Suomi		258 574	255 915	261 765	267 667	277 963	276 072	273 934	221 379
Kymenlaakso		166 004	165 627	156 271	163 415	159 306	153 008	160 002	110 377
Lappi		96 256	127 765	124 114	128 329	125 067	149 030	163 750	137 316
Pirkanmaa		444 546	509 895	561 040	497 872	506 651	520 364	516 812	434 973
Pohjanmaa		155 877	161 127	162 654	159 930	166 651	165 590	165 592	141 571
Pohjois-Karjala		144 828	142 005	148 499	151 632	149 547	149 311	149 649	130 306
Pohjois-Pohjanmaa		377 660	405 914	414 774	443 263	458 077	444 980	446 775	396 010
Pohjois-Savo		225 965	238 839	251 619	255 750	244 702	247 761	254 753	213 151
Päijät-Häme		189 543	191 654	203 555	181 233	178 851	170 433	152 404	105 992
Satakunta		209 009	211 112	211 914	218 359	215 433	212 681	211 865	187 686
Uusimaa		1 309 469	1 345 586	1 463 948	1 495 951	1 467 327	1 477 187	1 444 721	1 089 322
Varsinais-Suomi		471 798	491 295	467 878	494 295	499 595	491 253	509 024	424 963
Ulkomaat		3 296	3 473	5 328	9 853	6 807	6 221	5 902	4 385
Tieto puuttuu		10 008	3 020	4 002	5 192	5 693	10 236	13 257	10 593
Kaikki kunnat		4 784 121	5 048 816	5 244 293	5 295 482	5 311 480	5 302 769	5 299 522	4 322 852

Kuvio 4. Terveyskeskusten suun terveydenhuollon asiakkaiden prosenttiosuus väestöstä eri ikäryhmissä vuosina 2017–2020

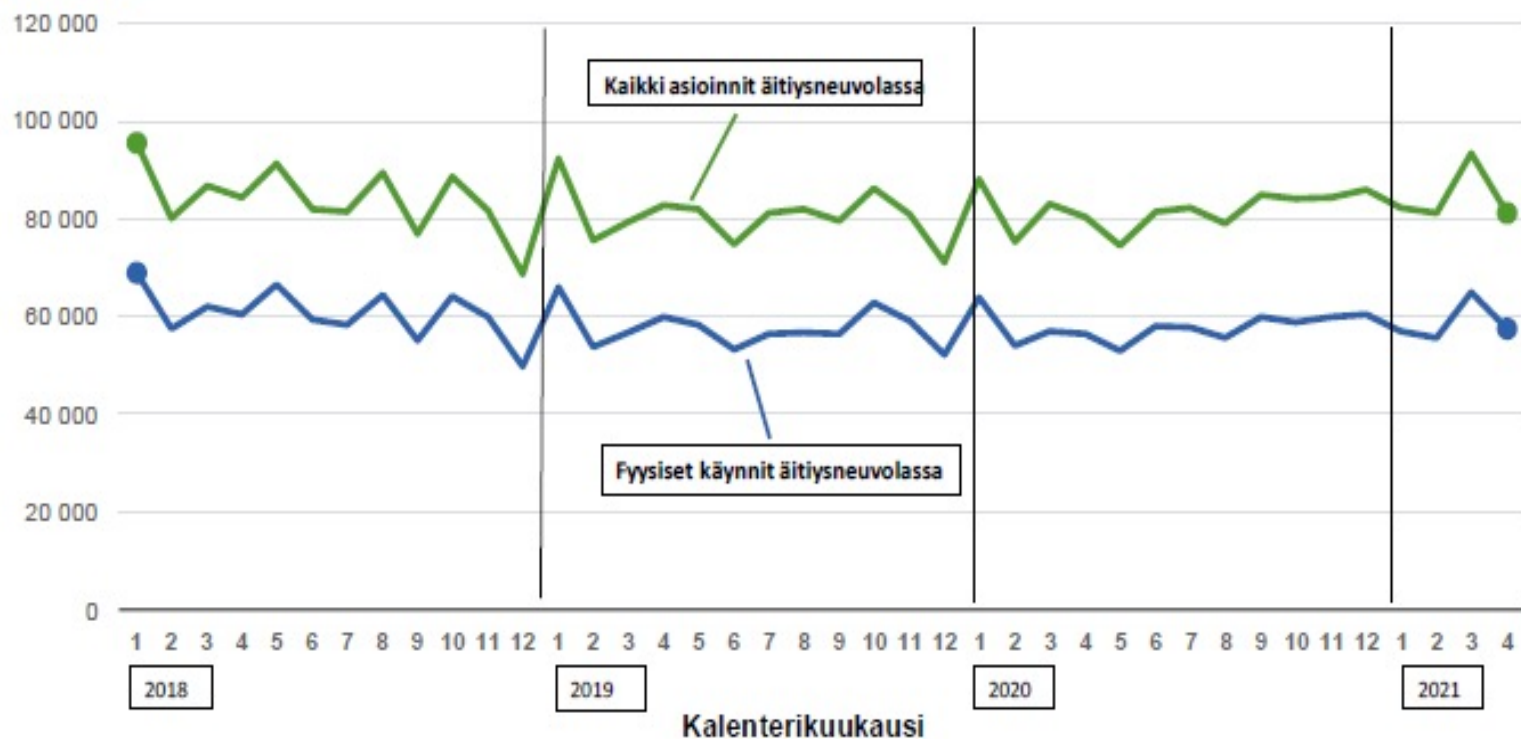
Asiakkaat/
Asukkaat
osuus (%)

Käyntien vähenemä 2019 → 2020

21,3%

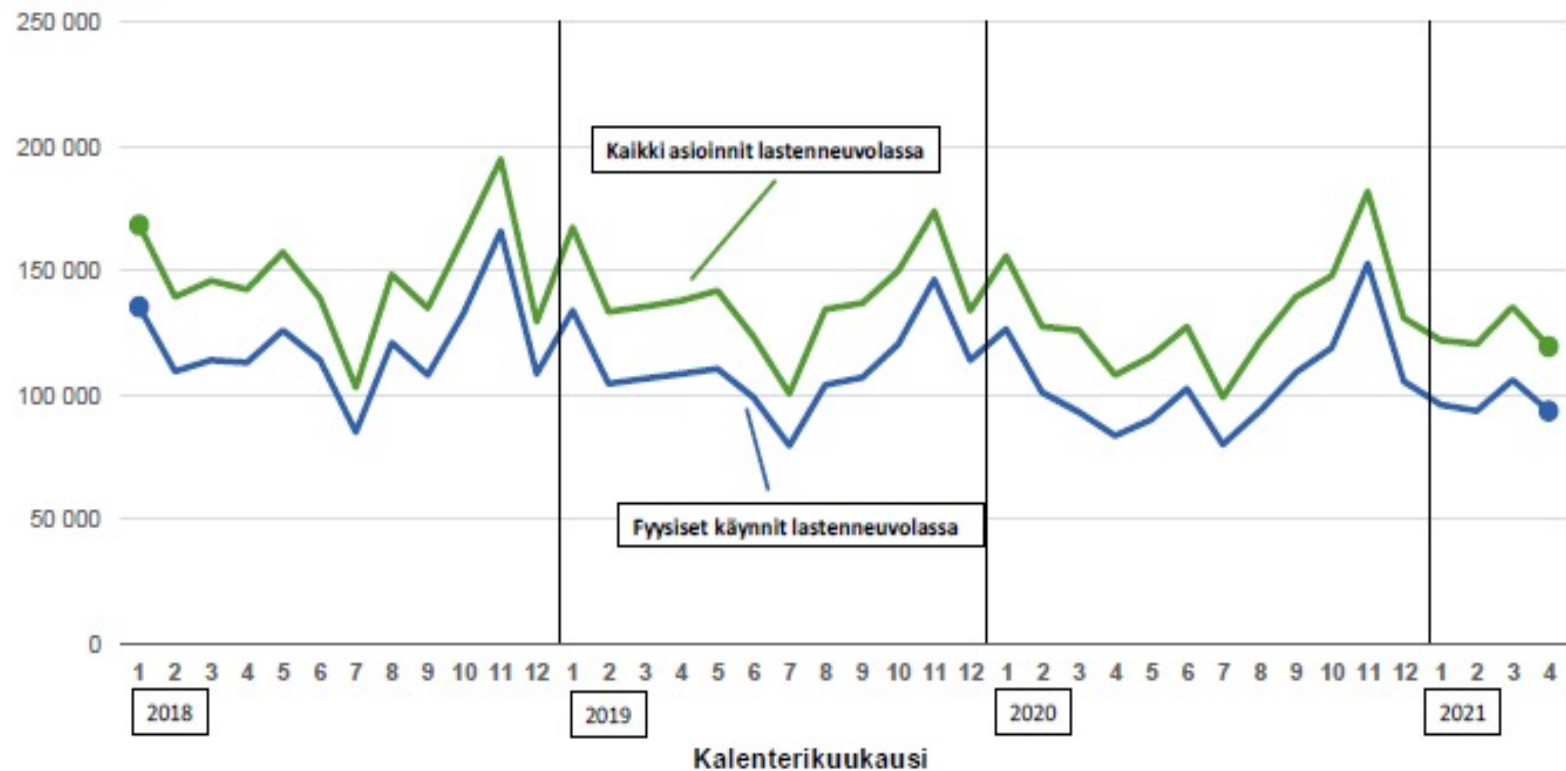

Lukumäärä

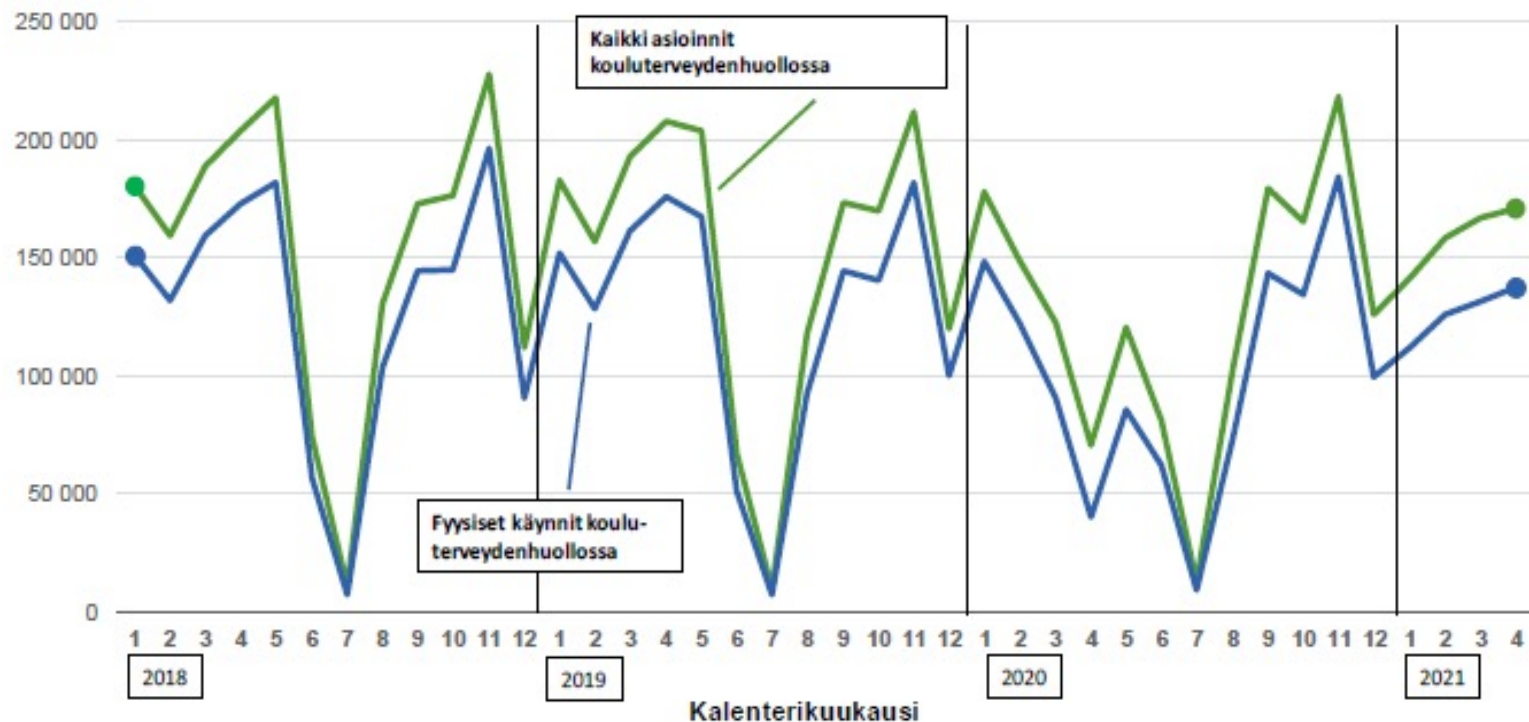
Kuvio 1. Äitiysneuvolan kaikki asiointit ja fyysiset käynnit kuukausittain vuoden 2018 alusta huhtikuun 2021 loppuun. Lähde Avohilmo-rekisteri, koko maa. Kuvio Vesa Jormanainen, THL.

Lukumäärä

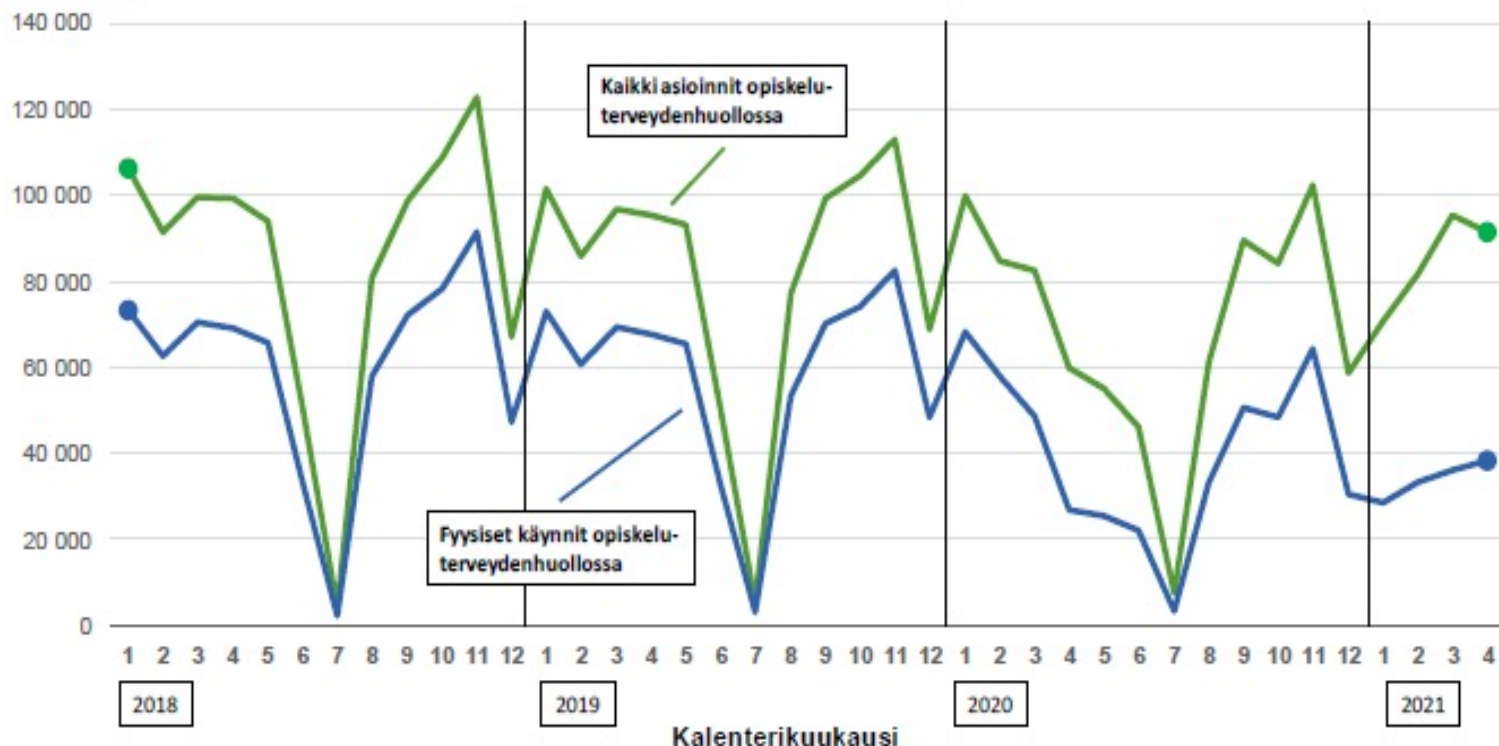
Kuvio 2. Lastenneuvolan kaikki asioinnit ja fyysiset käynnit kuukausittain vuoden 2018 alusta huhtikuun 2021 loppuun. Lähde Avohilmo-rekisteri, koko maa. Kuvio Vesa Jormanainen, THL.

Lukumäärä

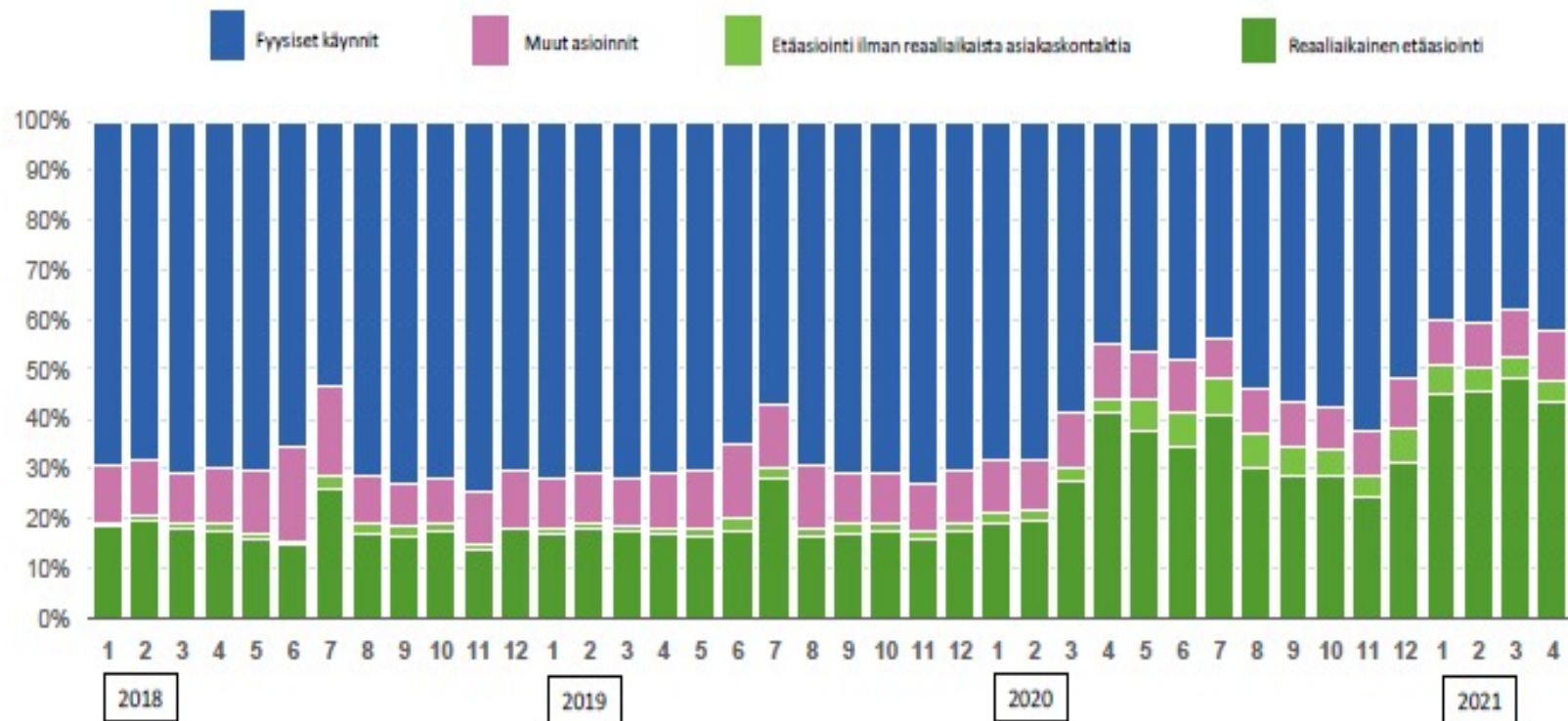

Kuvio 3. Kouluterveydenhuollon kaikki asiointit ja fyysiset käynnit kuukausittain vuoden 2018 alusta huhtikuun 2021 loppuun. Lähde Avohilmo-rekisteri, koko maa. Kuvio Vesa Jormanainen, THL.

Lukumäärä

Kuvio 4. Opiskeluterveydenhuollon kaikki asiointit ja fyysiset käynnit kuukausittain vuoden 2018 alusta vuoden huhtikuun 2021 loppuun. Lähde Avohilmo-rekisteri, koko maa. Kuvio Vesa Jormanainen, THL.

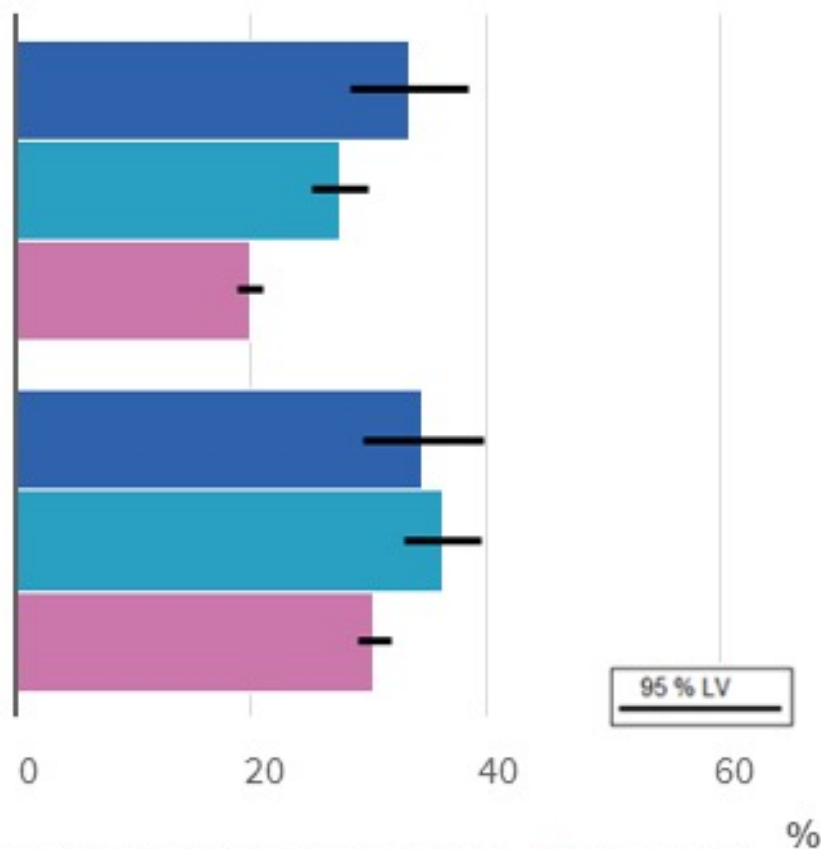

Kuvio 5. Opiskeluterveydenhuollon asiointityypit osuuksina (%) kaikista asioinneista kuukausittain vuoden 2018 alusta vuoden huhtikuun 2021 loppuun. Lähde Avohilmo-rekisteri, koko maa. Kuvio Vesa Jormanainen, THL.

Hoitajan tai lääkärinkäynti ei toteutunut suunnitellusti, % niitä tarvinneista

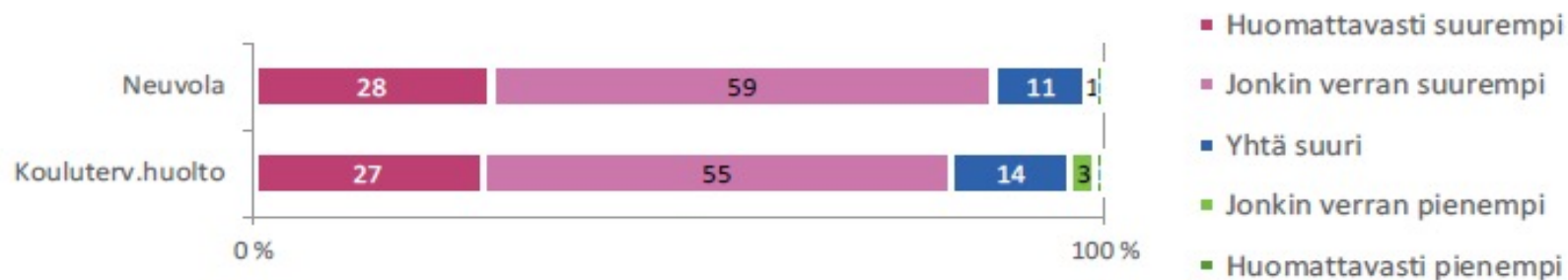
Hammastarkastus tai -hoito ei toteutunut suunnitellusti, % niitä tarvinneista

■ Henkilökohtaisen avun käyttäjät ■ Toimintarajoitteiset väestössä ■ Muu väestö

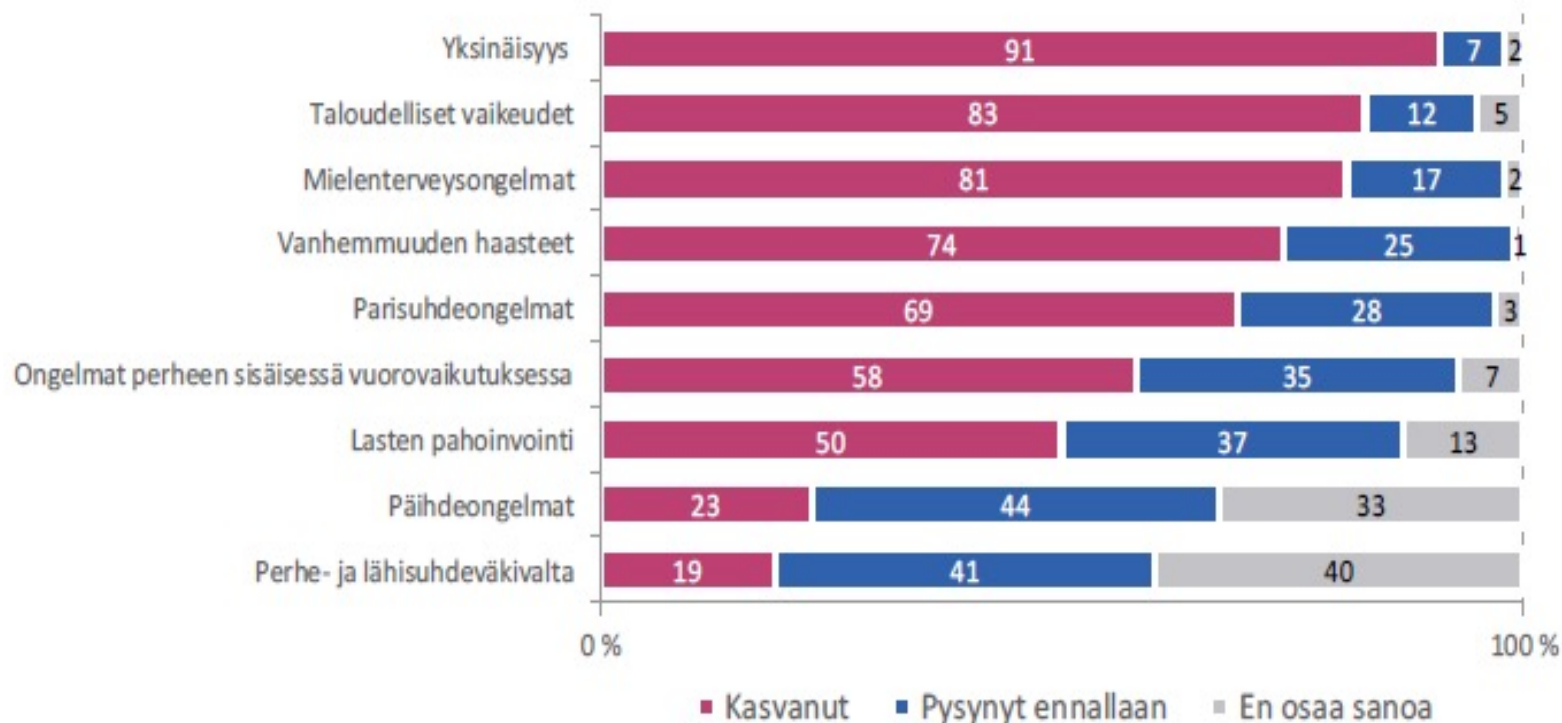

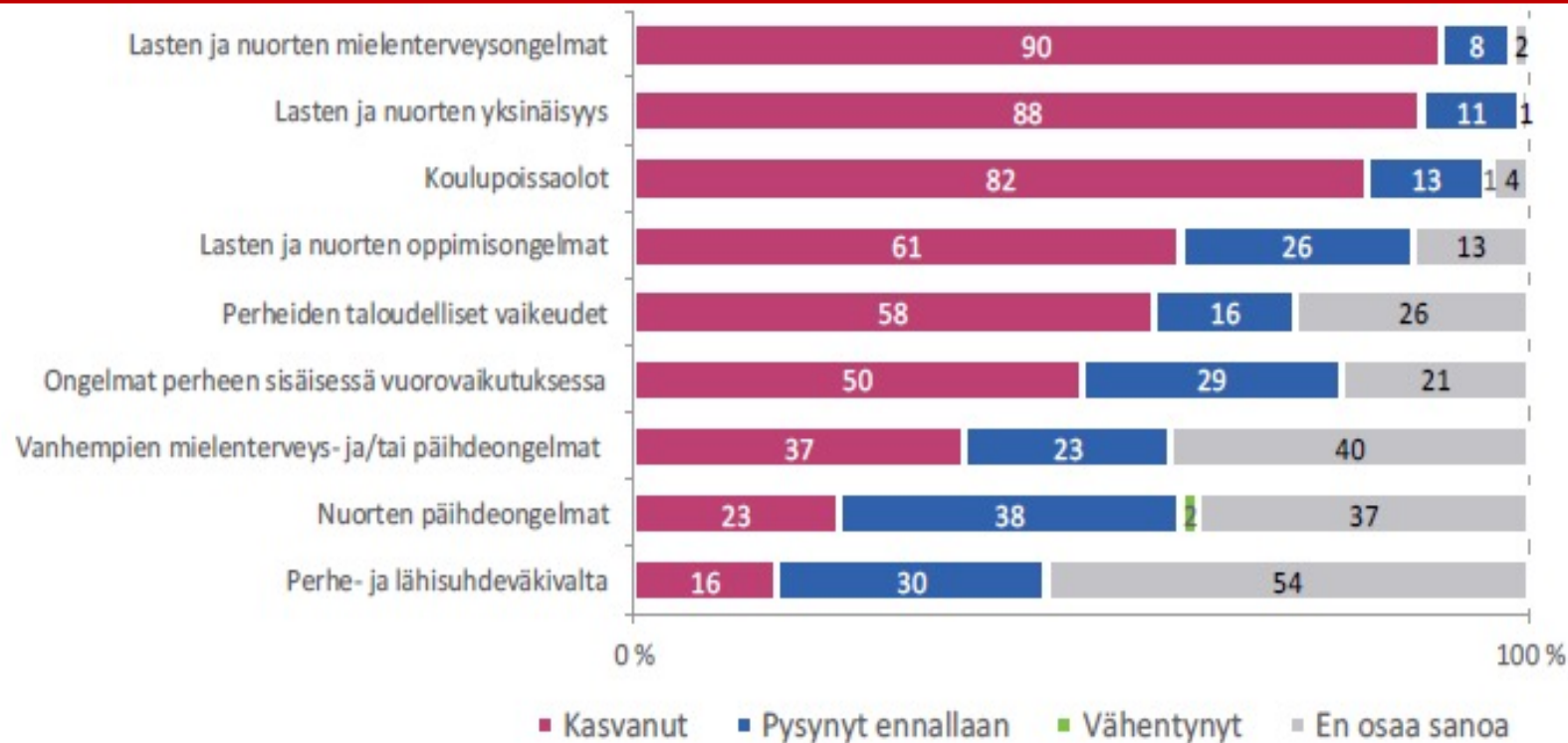
Kuvio 6. Lasten, oppilaiden tai opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvän huolen määrä verrattuna aikaan ennen koronaa osuuksina (%) palveluissa toimivista ammattilaisista. N = neuvola 151, kouluterveydenhuolto 376, opiskeluterveydenhuolto 174.

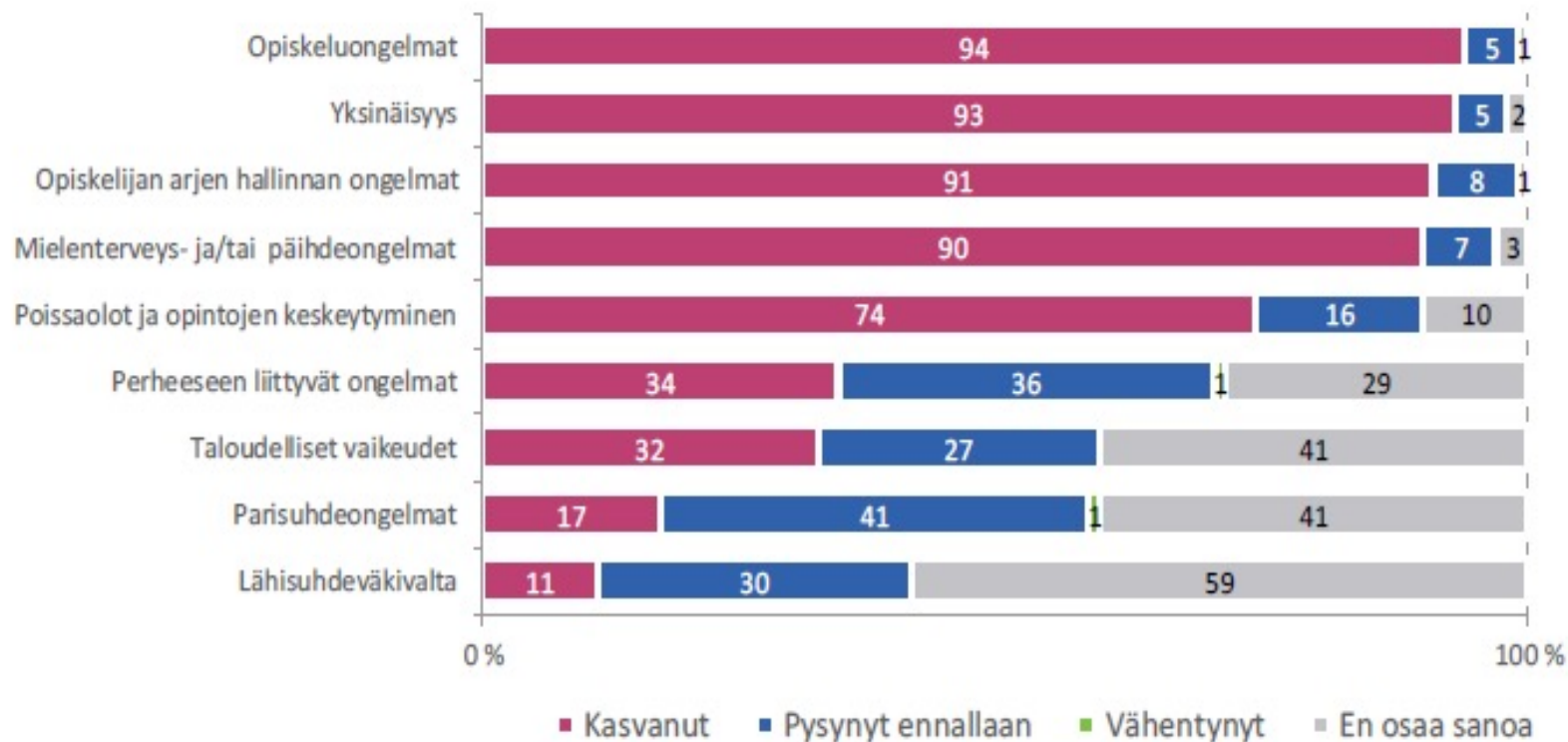
Kuvio 7. Perheiden hyvinvointiin liittyvän huolen määrä verrattuna aikaan ennen koronaa osuuksina (%) palveluissa toimivista ammattilaisista. N = neuvola 151, kouluterveydenhuolto 375.

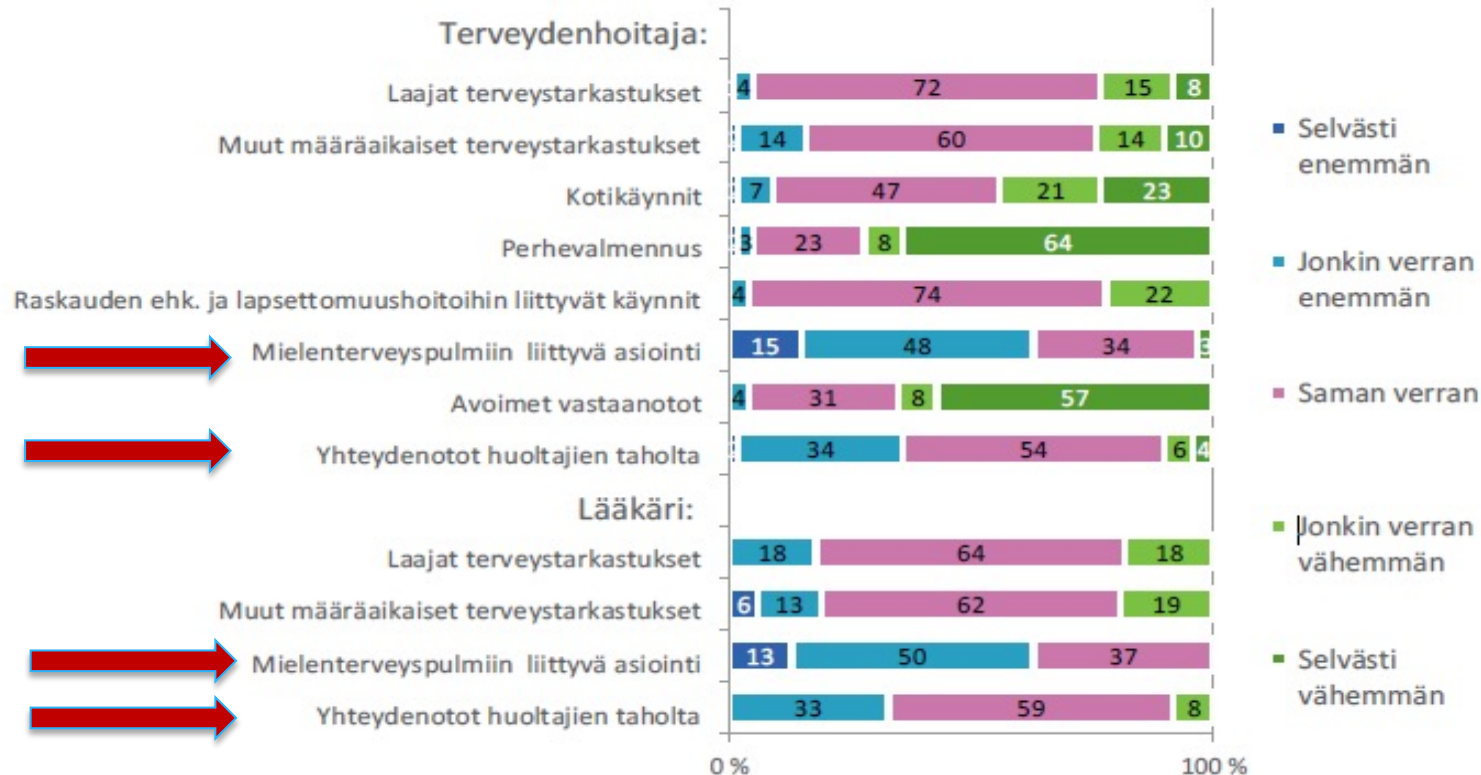
Kuvio 8. Neuvolahenkilöstön arvio perheitä kuormittavien tekijöiden muutoksista vuoden 2021 aikana verrattuna aikaan ennen koronaepidemiaa, osuuksina (%) neuvolahenkilöstöstä N = 149-151.

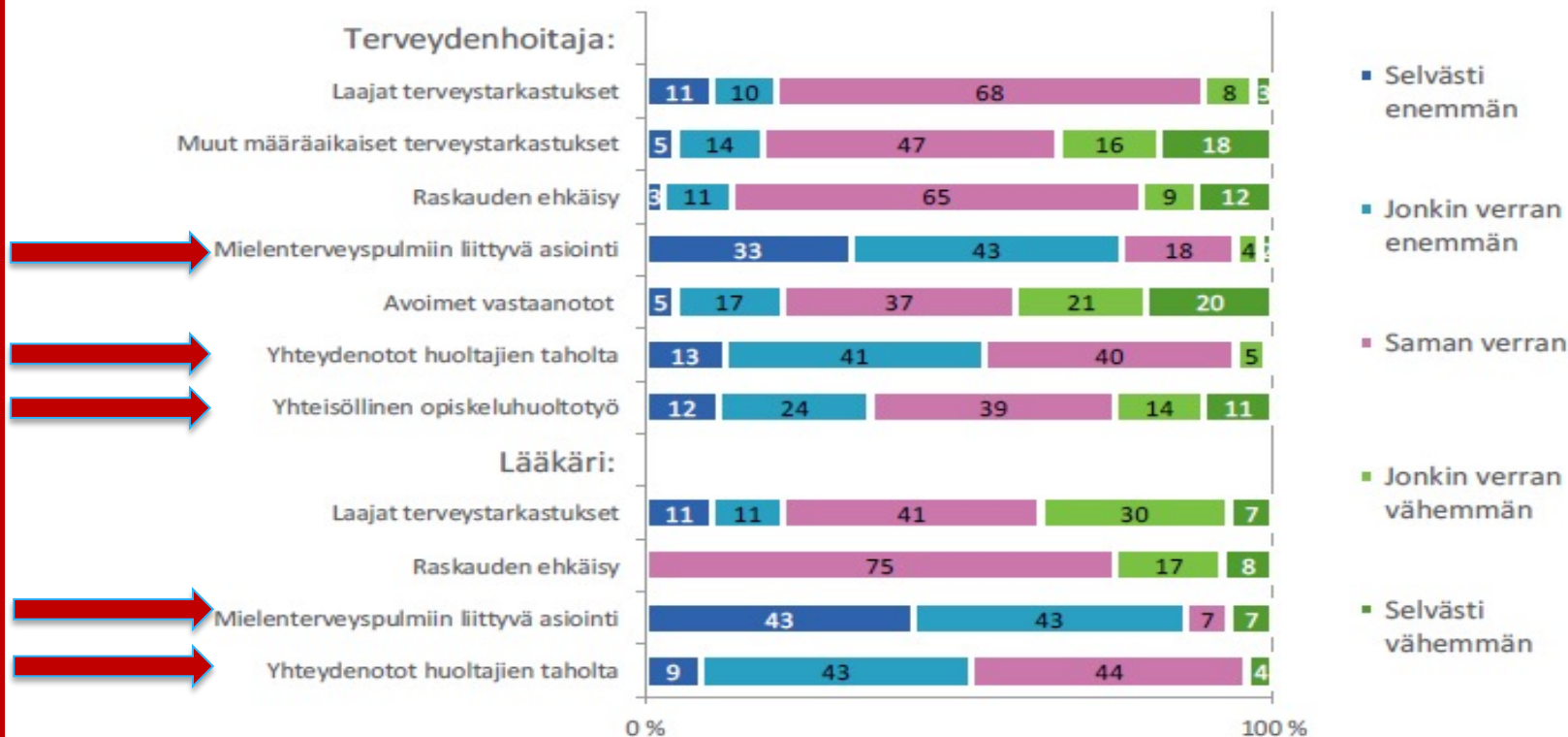
Kuvio 9. Kouluterveydenhuollossa toimivien terveydenhoitajien ja lääkäreiden arvio muutoksista nimetyissä ilmiöissä verrattaessa kevään 2021 tilannetta aikaan ennen koronaepidemiaa, osuuksina (%) vastaajista. N = 375–376.

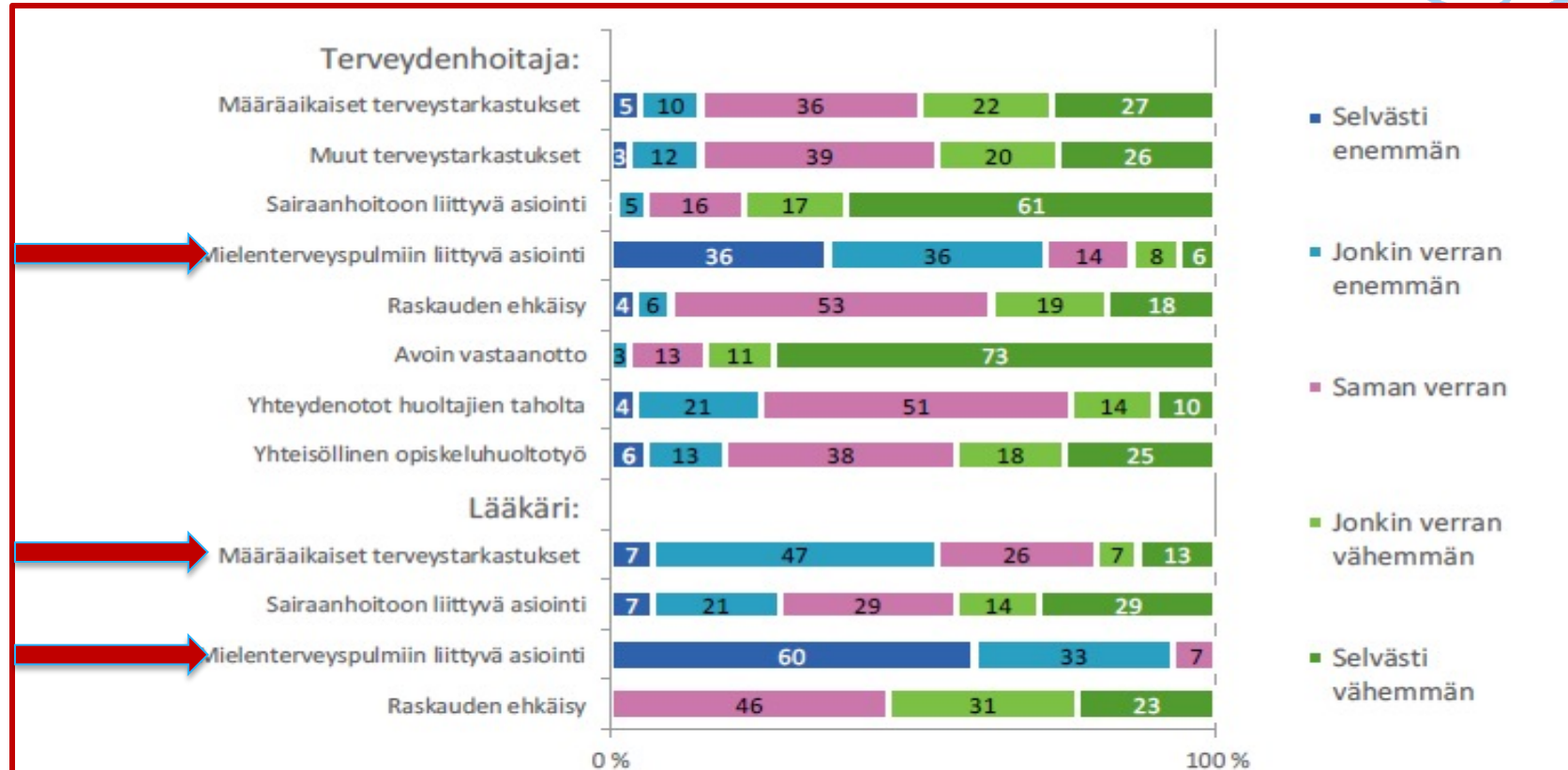
**Kuvio 10. Opiskeluterveydenhuollossa toimivien terveydenhoitajien ja lääkäreiden arvio muu-
toksista nimetyissä ilmiössä vuoden 2021 aikana verrattuna aikaan ennen koronaepidemiaa,
osuuksina (%) opiskeluterveydenhuollon henkilöstöstä. N = 174.**

Kuvio 11. Muutokset neuvolan toimijoiden ajankäytössä eri työtehtäviin verrattaessa alkuvuotta ja kevättä 2021 aikaan ennen koronaepidemiaa osuuksina (%) terveydenhoitajista (N = 46–131) ja lääkäreistä (N = 12–17).

Kuvio 12. Muutokset kouluterveydenhuollon toimijoiden ajankäytössä eri työtehtäviin verrattuna alkuvuotta ja kevättä 2021 aikaan ennen koronaepidemiaa osuuksina (%) terveydenhoitajista (N = 154–344) ja lääkäreistä (N = 12–28).

Kuvio 13. Muutokset opiskeluterveydenhuollon toimijoiden ajankäytössä eri työtehtäviin verrattaessa alkuvuotta ja kevättä 2021 aikaan ennen koronaepidemiaa osuuksina (%) terveydenhoitajista (N = 139–158) ja lääkäreistä (N = 13–15).

Taulukko 2. Koronapandemian hyvinvointivaikutukset ja esimerkkejä sosiaalisen velan muodoista.

Hyvinvoinnin ulottuvuus	Pandemian potentiaallinen vaikutus	Esimerkkejä sosiaalisesta velasta
Having: resurssit		
Luonnonvarat	Positiivinen	Ei sosiaalista velkaa
Tulot ja vauraus	Negatiivinen	Työttömyys, toimeentulotuen tarpeen lisääntyminen, ruoka-avun tarve kertovat resurssivajeista
Asunto	Neutraali	Ei sosiaalista velkaa
Energia	Positiivinen	Ei sosiaalista velkaa
Peruskulutushyödykkeet	Neutraali	Ei sosiaalista velkaa
Doing: toiminnan muodot		
Ansiotyö	Negatiivinen	Työhyvinvointi laski kriisin pitkittymisen seurauksena
Kotityö	Negatiivinen	Kotitöiden jakaminen aiheutti erimielisyyksiä
Sosiaalinen ja poliittinen toiminta	Negatiivinen	Toiminnan mahdollisuudet heikkenivät
Koulutus ja oppiminen	Negatiivinen	Etakoulu ja -opiskelu heikensivät tiettyjen ryhmien hyvinvointia
Harrastustoiminta	Negatiivinen	Toiminnan mahdollisuudet heikkenivät
Luonnossa toimiminen	Positiivinen	Ei sosiaalista velkaa
Loving: yhteydet		
Perhe ja suku	Negatiivinen	Lähisuhdevakivalta lisääntyi
Ystävyyssuhteet	Negatiivinen	Yksinäisyyden kokemus yleistyi
Paikallisyhteisöt ja yhteiskunta	Negatiivinen	Yhteyksien mahdollisuudet heikkenivät
Globaali yhteisö ja tulevat sukupolvet	Negatiivinen	Yhteyksien mahdollisuudet heikkenivät
Luonto ja muut eläinlajit	Positiivinen	Ei sosiaalista velkaa
Being: olemisen muodot		
Läsnäolo	Positiivinen	Ei sosiaalista velkaa
Mahdollisuus itsensä toteuttamiseen	Negatiivinen	Toisten kohtaamisen mahdollisuudet heikkenivät
Eheä kokemus olemisesta	Negatiivinen	Pandemia laaja-alaisena epätasapainotilana, elämysten puuttuminen
Fyysinen ja psyykkinen terveys	Negatiivinen	Erityisesti stressi ja muu psyykkinen oireilu lisääntyi

31. Yksityislääkärin palkkioista korvausta saaneet sukupuolen ja iän mukaan 2019

Ikäryhmä	Saajat			Käynnit		Maksetut korvaukset	
	Lkm	%	Osuus väestöstä, %	1 000 kpl	%	1 000 €	€/saaja
Molemmat sukupuolet							
Kaikki	1 507 391	100,0	27,2	3 344	100,0	54 827	36,37
0– 6	103 663	6,9	27,6	343	10,3	5 376	51,86
7–15	113 218	7,5	20,3	245	7,3	3 625	32,01
16–24	116 407	7,7	21,1	260	7,8	4 091	35,15
25–34	135 715	9,0	19,1	300	9,0	4 976	36,66
35–44	160 270	10,6	22,5	372	11,1	6 371	39,75
45–54	182 700	12,1	27,1	395	11,8	6 604	36,15
55–64	224 927	14,9	30,8	477	14,3	7 984	35,50
65–74	262 471	17,4	37,1	535	16,0	8 783	33,46
75–84	157 698	10,5	42,2	317	9,5	5 376	34,09
85–	50 322	3,3	33,3	100	3,0	1 642	32,63

2019

Kaikki	1 402 568	100,0	25,3	2 999	100,0	49 410	35,23
0– 6	86 549	6,2	23,8	234	7,8	3 477	40,17
7–15	99 665	7,1	17,8	202	6,7	2 937	29,46
16–24	111 089	7,9	20,3	246	8,2	3 868	34,82
25–34	132 601	9,5	18,7	295	9,8	4 875	36,76
35–44	151 785	10,8	21,2	351	11,7	6 041	39,80
45–54	169 072	12,1	25,4	364	12,2	6 166	36,47
55–64	206 381	14,7	28,4	433	14,4	7 385	35,78
65–74	243 424	17,4	34,4	482	16,1	8 046	33,05
75–84	154 620	11,0	39,4	302	10,1	5 168	33,42
85–	47 382	3,4	30,6	90	3,0	1 494	31,52

2020

Taulukko 5. Käsitellyt kiireettömät lähetteet sairaanhoitopiireissä tammi—elokuussa 2013—2021

Sairaanhoitopiiri	1.1.2013–31.8.2021									Muutos 2020– 2021
	2013 lkm	2014 lkm	2015 lkm	2016 lkm	2017 lkm	2018 lkm	2019 lkm	2020 lkm	2021 lkm	
Etelä-Karjalan shp	12 254	12 059	13 232	13 154	15 899	16 677	16 507	13 122	24 484	11 362
Etelä-Pohjanmaan shp	31 001	30 572	31 823	31 210	32 278	32 101	33 105	29 770	31 560	1 790
Etelä-Savon shp	16 302	15 311	17 346	19 941	19 968	20 406	21 878	18 611	20 950	2 339
Helsingin ja Uudenmaan shp	182 391	184 830	192 596	199 711	212 508	218 326	223 818	198 712	214 907	16 195
Itä-Savon shp	7 892	7 565	7 696	8 498	8 493	8 582	8 724	7 781	9 039	1 258
Kainuun shp	14 155	11 525	12 663	14 934	14 492	14 200	14 488	13 211	15 907	2 696
Kanta-Hämeen shp	22 868	22 811	23 874	24 761	26 136	27 553	30 575	27 138	30 057	2 919
Keski-Pohjanmaan shp	14 372	13 445	13 687	13 623	18 682	17 736	19 049	18 268	19 635	1 367
Keski-Suomen shp	34 507	34 390	32 258	32 354	35 119	41 174	42 038	35 077	37 910	2 833
Kymenlaakson shp	19 366	18 458	18 961	21 988	20 948	38 597	34 182	35 028	31 717	-3 311
Lapin shp	16 942	17 377	17 604	10 785	12 058	12 368	12 536	11 505	12 241	736
Länsi-Pohjan shp	8 042	8 482	8 993	10 563	10 428	10 272	10 593	9 367	10 811	1 444
Pirkanmaan shp	50 529	48 618	45 519	41 929	48 909	72 199	74 130	65 858	74 902	9 044
Pohjois-Karjalan shp	22 830	22 316	22 995	24 050	25 696	25 638	27 388	25 210	27 430	2 220
Pohjois-Pohjanmaan shp	33 981	43 562	48 693	58 076	61 693	65 150	67 862	62 196	66 874	4 678
Pohjois-Savon shp	40 306	35 688	40 872	42 684	44 380	44 768	43 978	37 918	42 503	4 585
Päijät-Hämeen shp	18 923	23 994	26 264	25 984	26 958	34 264	34 270	31 759	32 758	999
Satakunnan shp	24 887	24 832	34 221	35 839	38 044	38 452	40 366	39 067	39 559	492
Vaasan shp	18 530	20 295	22 695	23 644	25 490	26 255	26 787	25 525	27 712	2 187
Varsinais-Suomen shp	45 084	47 451	50 389	49 817	64 948	65 939	68 673	61 216	66 519	5 303
Yhteensä	635 162	643 581	682 381	703 545	763 127	830 657	850 947	766 339	837 475	71 136

(-14,9%/ +13,3%)

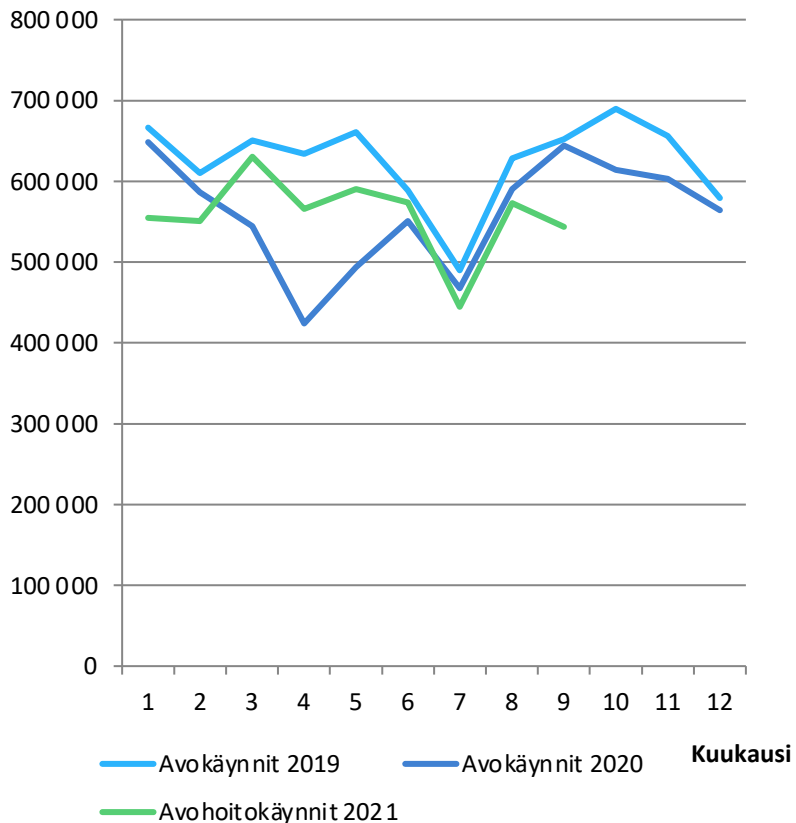
(-9,9%/ +9,3%)

Taulukko 9. Yli 180 vuorokautta hoitoa odottaneiden määrän kehitys sairaanhoitopiireissä erikoisaloittain elokuun lopussa 2013–2021 sekä 30.4.2021

Erikoisala	31.8. 2013	31.8. 2014	31.8. 2015	31.8. 2016	31.8. 2017	31.8. 2018	31.8. 2019	31.8. 2020	30.4. 2021	31.8. 2021	Muutos 4/2021– 8/2021
SISÄTAUDIT	12 573	12 772	12 902	13 216	14 760	13 505	16 307	14 978	17 328	16 576	-752
ANESTESIOLOGIA	349	360	354	380	325	550	673	566	539	544	5
KIRURGIA	52 059	48 438	47 794	45 712	46 182	46 263	47 866	55 424	48 369	53 239	4 870
20 Kirurgia	6 473	6 434	6 377	5 306	4 991	1 925	2 009	9 263	1 984	1 758	-226
20G Gastroenterologinen kirurgia	7 112	7 572	7 484	7 024	7 151	7 930	8 392	8 246	9 377	10 197	820
20J Käsikirurgia	3 915	3 684	3 339	3 144	3 319	3 747	3 994	4 230	3 223	3 570	347
20L Lastenkirurgia	1 864	1 459	1 801	1 642	1 771	1 626	1 644	1 594	1 804	1 678	-126
20O Ortopedia ja traumatologia	19 497	16 745	16 756	16 331	16 025	16 310	16 228	17 778	19 311	22 190	2 879
20P Plastiikkakirurgia	2 898	3 287	3 175	3 047	3 304	3 966	4 212	3 817	3 542	3 834	292
20R Sydän- ja rintaelinkirurgia	635	575	696	647	591	717	787	790	446	543	97
20U Urologia	4 359	4 230	4 061	4 170	4 494	5 151	5 669	5 075	4 542	4 895	353
20V Verisuonikirurgia	3 338	2 824	2 681	2 849	2 992	3 363	3 487	3 248	2 911	3 272	361
20Y Yleiskirurgia	1 968	1 628	1 424	1 552	1 544	1 528	1 444	1 383	1 229	1 302	73
NEUROKIRURGIA	2 206	2 156	2 615	2 254	1 937	1 985	2 312	2 204	2 428	2 622	194
NAISTENTAUDIT JA SYNNYTYKSET	7 926	8 290	8 480	7 650	8 294	8 408	8 131	8 256	8 714	9 013	299
LASTENTAUDIT	1 901	1 839	1 986	1 899	2 275	2 463	2 786	2 472	2 707	2 249	-458
SILMÄTAUDIT	18 571	21 004	20 874	21 469	21 762	23 289	24 934	25 000	24 316	23 581	-735
KORVA- NENÄ- JA KURKKUTAUDIT	13 377	12 645	13 684	16 058	15 241	14 074	15 774	14 442	11 757	11 988	231
FONIATRIA	295	204	349	458	341	577	552	563	578	420	-158
HAMMAS- SUU- JA LEUKASAIRAUDET	1 954	1 760	2 132	2 064	2 265	2 783	3 648	4 509	3 398	3 655	257
IHO- JA SUKUPUOLITAUDIT	3 381	4 032	3 273	3 719	3 769	3 888	4 580	3 812	3 881	4 023	142
SYÖPÄTAUDIT JA SÄDEHOITO	418	478	447	402	428	434	624	562	856	640	-216
PSYKIATRIA	1 396	1 632	1 754	2 126	2 522	2 718	3 089	3 361	4 957	5 535	578
NUORISO- JA LASTENPSYKIATRIA	455	490	419	625	798	791	1 014	1 140	2 106	1 765	-341
NEUROLOGIA	2 561	2 291	2 388	2 397	2 836	3 029	2 904	3 114	3 234	3 667	433
LASTENNEUROLOGIA	465	558	565	579	574	418	452	436	745	685	-60
KEUHKOSAIRAUDET	1 878	2 489	2 179	2 821	3 369	4 196	6 267	5 717	5 097	4 925	-172
MUUT	3 200	2 947	2 735	2 283	2 770	3 110	2 924	2 985	2 909	2 981	72
Hoitoa odottaneet yhteensä	124 965	124 385	124 930	126 112	130 448	132 481	144 837	149 541	143 919	148 108	4 189

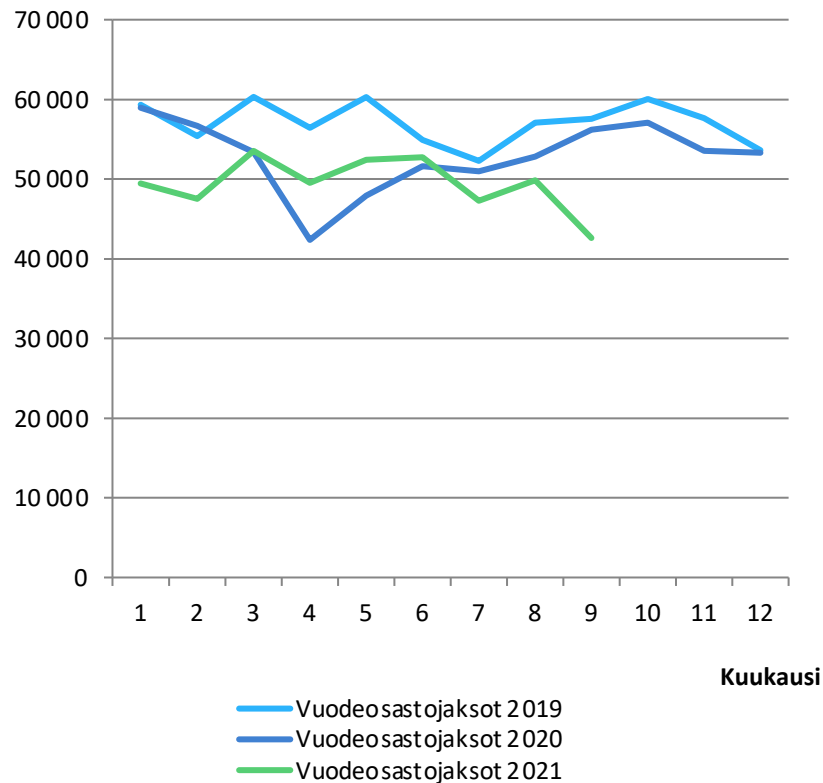
Avohoidon käynnit julkisessa somaattisessa erikoissairaanhoidossa, ennakkotiedot

Lukumäärä

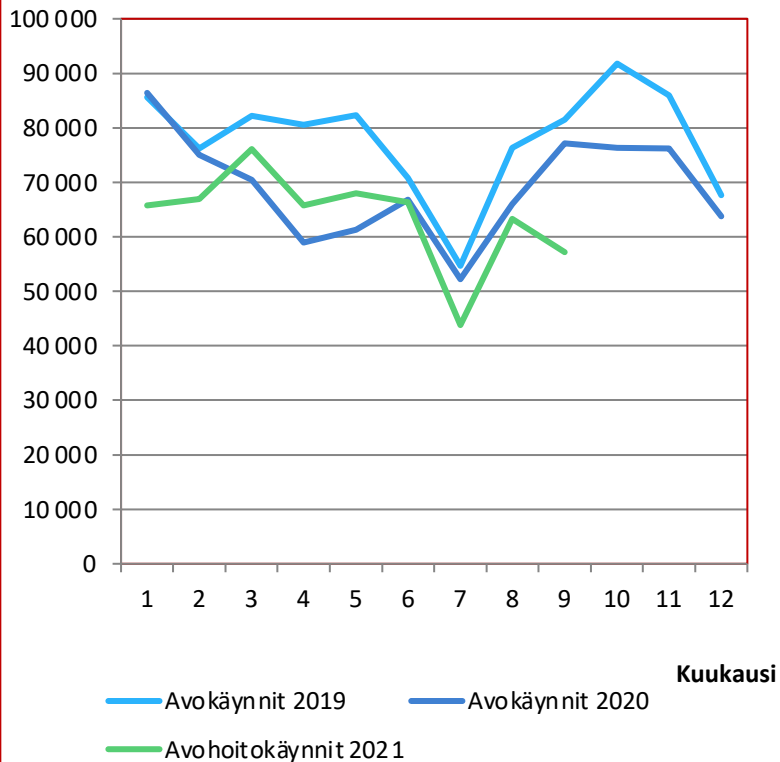
Vuodeosastohoitojaksot julkisessa somaattisessa erikoissairaanhoidossa, ennakkotiedot

Lukumäärä

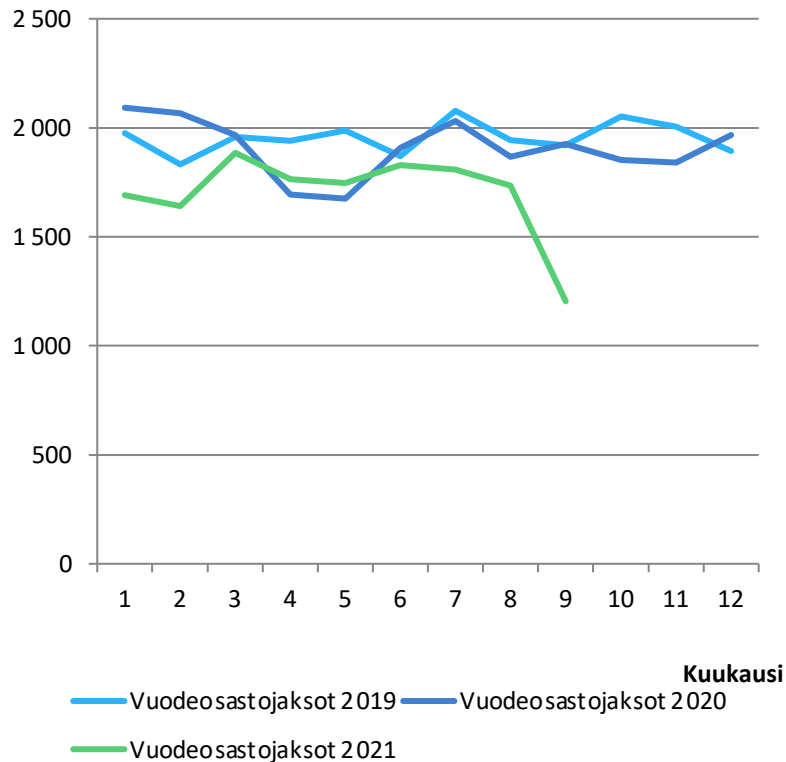
Avokäynnit julkisessa psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa, ≥ 23-vuotiaat, ennakkotiedot

Lukumäärä

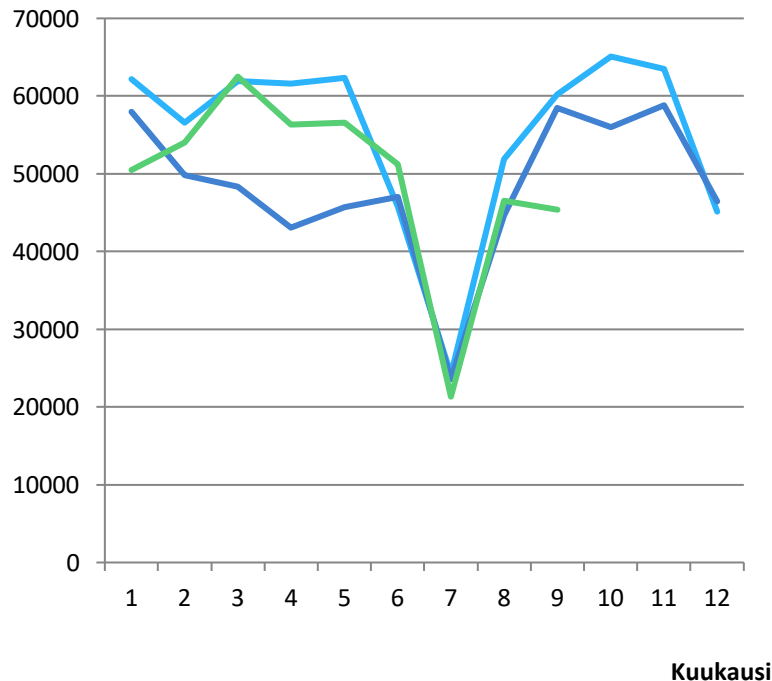
Vuodeosastohoitojaksot julkisessa psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa, ≥ 23-vuotiaat, ennakkotiedot

Lukumäärä

Avokäynnit julkisessa psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa, alle 23-vuotiaat, ennakkotiedot

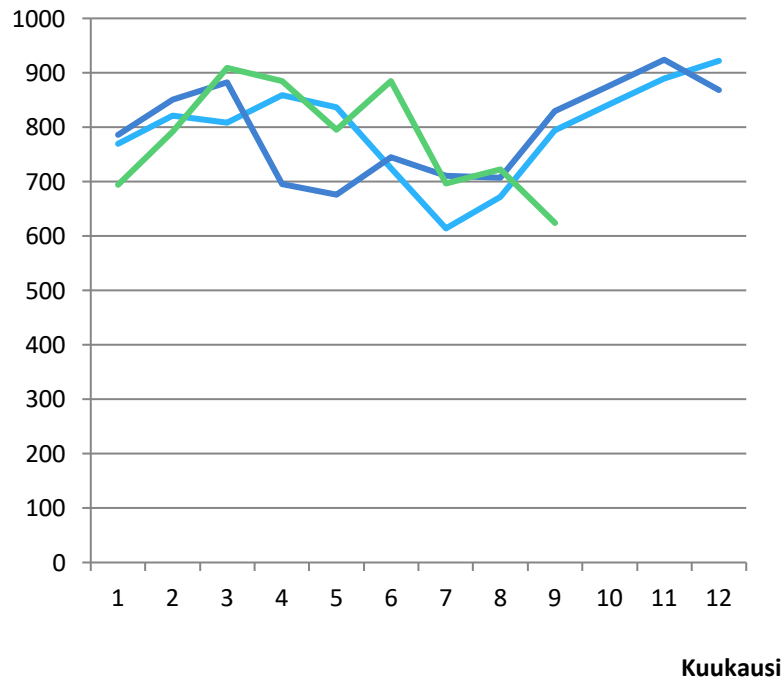
Lukumäärä

Avokäynnit 2019 Avokäynnit 2020 Avokäynnit 2021

Vuodeosastohoitojaksot julkisessa psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa, alle 23-vuotiaat, ennakkotiedot

Lukumäärä

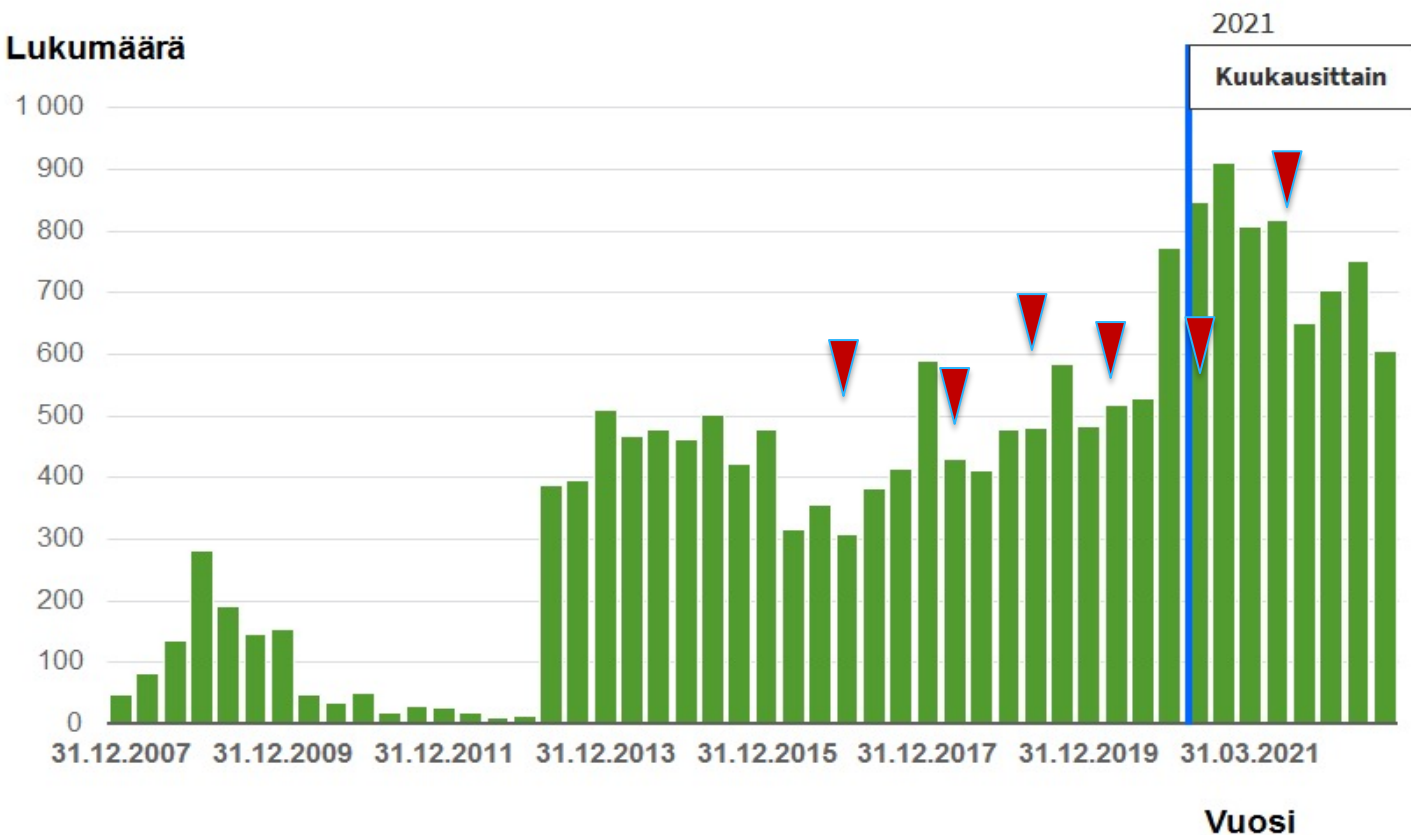

Vuodeosastohoitojaksot 2019 Vuodeosastohoitojaksot 2020
Vuodeosastohoitojaksot 2021

Kuvio 1. Yli puoli vuotta kiireetöntä hoitoa odottaneiden osuus sairaanhoitopiirien sairaaloihin odottavista (%) 31.8.2021, 30.4.2021 ja 31.8.2020

Lukumäärä

Kuvio: /

Syöpätautien ja sädehoidon erikoisalalle sairaanhoitopiirien erikoissairaanhoitoon hoitoa 1–90 vrk odottaneet vuosina 2007–2021. Lähde: THL, Erikoissairaanhoitoon hoitoon pääsyn rekisteritiedot. Päivitetty verkkosivuille 27.10.2021.

4 Koronapandemia vähensi erityisesti rintasyöpien ja ihomelanoomien toteamista

Suomen Syöpärekisterin ennakkotilaston perusteella:

- Vuonna 2020 todettuja uusia syöpiä on 32 897 eli noin 1 400 (4 %) vähemmän kuin olisi odotettu ilman pandemiaa.
- Koronapandemian aikana todettujen uusien syöpien ”vaje” oli:
 - ihomelanoomissa 20 prosenttia (n. 390 syöpätapausta)
 - rintasyövissä 8 prosenttia (n. 430 syöpätapausta)
 - eturauhassyövissä 5 prosenttia (n. 290 syöpätapausta)
 - paksu- ja peräsuolen syövissä 3 prosenttia (n. 120 syöpätapausta)

Tiedot tarkentuvat yhä vuotta 2020 koskevan varsinaisen vuositilaston valmistuessa keväällä 2022.

Hoitovelasta ESSOTEssa (1-10/2019-2021)

	v. 2019	v. 2020	v. 2021
• Perusterveydenhuollon lääkärikontaktit	46 097	43 611	48 607
• ” sairaanhoitajakontaktit	115 410	109 035	112 370
• Suun terveydenhuollon käynnit	62 615	50 710	60 189
• Neuvolakäynnit	21 783	19 349	19 907
• Koulu- ja opisk.terveydenhuoltokäynnit	21 661	14 730	15 050
• Oppilas- ja opiskeluhuollon käynnit (psykosos.palv.)	5 444	5 260	7 011
• Erikoissairaanhoidon läheteet	27 347	24 339	27 133
• Erikoissairaanhoidon lääkärikontaktit	92 290	90 339	91 245
(somaattisten erikoisalojen käynnit vähenivät, psykiatrian käynnit lisääntyivät)			
• Leikkaukset	5 495	5 431	5 452
• josta kirurgia	3 919	3 790	3 834
• Päivystyskäynnit	42 883	39 045	39 279
• Hoitopäivät	62 324	55 924	61 310

Palveluvelasta* ESSOTEssa ... (1-10/2019-2021)

	v. 2019	v. 2020	v. 2021
• Lapsiperheiden sosiaalityö (asiakkaat)	397	530	821
• Huostaanotetut lapset	207	197	190
• Turvakotien asiakasmäärä	101	104	121
• Lapsiperheiden kotipalvelut (perheiden määrä)	130	114	600
• Perheneuvonta, psykologin käynnit	276	538	1 099
• Sosiaali- ja kriisipäivystys (yhteydenotot)	3 496	3 776	3 887
• Aikuissosiaalityö (asiakkaat)	764	1 747	2 278

*Epidemian hidastamisen hinta → hyvinvoinnin vaje / pahoinvointi

Mielenterveys- ja päihdepalvelupäivystyksen käynneistä ja käyntisyistä (3/2019 - 9/2021)

	3/2019-2/2020	3/2020-2/2021	3/2021- 9/2021
Ahdistuneisuus	273	361	202
Itsemurhayritys	4	18	8
Lääkkeen väärinkäyttö	107	122	86
Muu psyykkinen oire	502	599	389
Väkivaltaongelma	38	48	17
Yhteensä	924	1148	502

Hoitovelan laskentamalli á la Siun Sote

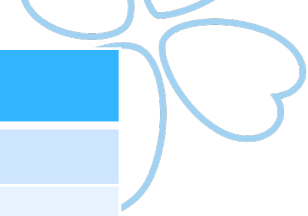
- Laskentamalli on teoreettinen ja perustuu oletukseen, että jokainen edellisvuoteen verraten toteutumaton asiakaskäynti / suorite / toimenpide on kunkin toiminnon oman keskikustannuksen mukainen.
- Malli ei huomioi luontaista kausi-/vuosivaihtelua.
- Mallissa ei huomioida toiminnan vähenemisestä koituvaa nettokustannusta, eikä asiakasmaksuja tms. tasattavia eriä.
- Mallin mukaan tekemätön työ, joka siirtyy tulevaan, on lisäkustannuksia aiheuttavaa – toisaalta, jos sama työ saataisiin tehtyä olemassa olevalla palkkakustannuksella ilman lisäkorvauksia tms., vajeen kustannukset olisivat laskettua matalammat. Kapasiteetin rajallisuudesta johtuen se ei ole käytännössä mahdollista jonokumulaation vuoksi.
- Mallissa ei huomioida kuolleita tai muita hoidosta pysyvästi ulosjääviä asiakkaita.

Hoitovelan peruste tammi-elokuu 2020	Kustannukset /v	Enn. Kust /v
Diabeteksen hoidon vaje	837 200 €	1 255 800 €
Diagnosoimattomat uudet syöpätapaukset	0,8 M€	1 200 000 €
Hermojärjestelmän sairaudet, sis kuntoutusta	3 693 249 €	5 539 873 €
Neuvola, koulu- ja opiskeluth käyntivajeet	1 182 285 €	1 773 427 €
Näyttekustannukset Covid-19	3 305 726 €	4 958 589 €
Psyykkiset sairaudet, esh	152 083 €	228 124 €
Rokotukset, 0-19 v	80 000 €	120 000 €
Suun terveydenhuollon hoitovaje	5 025 460 €	7 538 190 €
Terveysasemien käyntiperusteinen vaje	1 176 525 €	1 764 787 €
TULE –sairaudet, esh	472 688 €	709 032 €
Vatsakeskus jono	0,4 M€	600 000 €
Verenkiertoelinsairauksien ja keuhkosair. hoidon vaje, esh	1 595 441 €	2 393 161 €
Yhteensä	18 720 657 €	28 080 985 €
Jos 20 % olisi samojen palvelujen käyttäjiä, todellinen velka ilman Covid-19 näytteenottoa	11 670 799 €	17 506 198 €

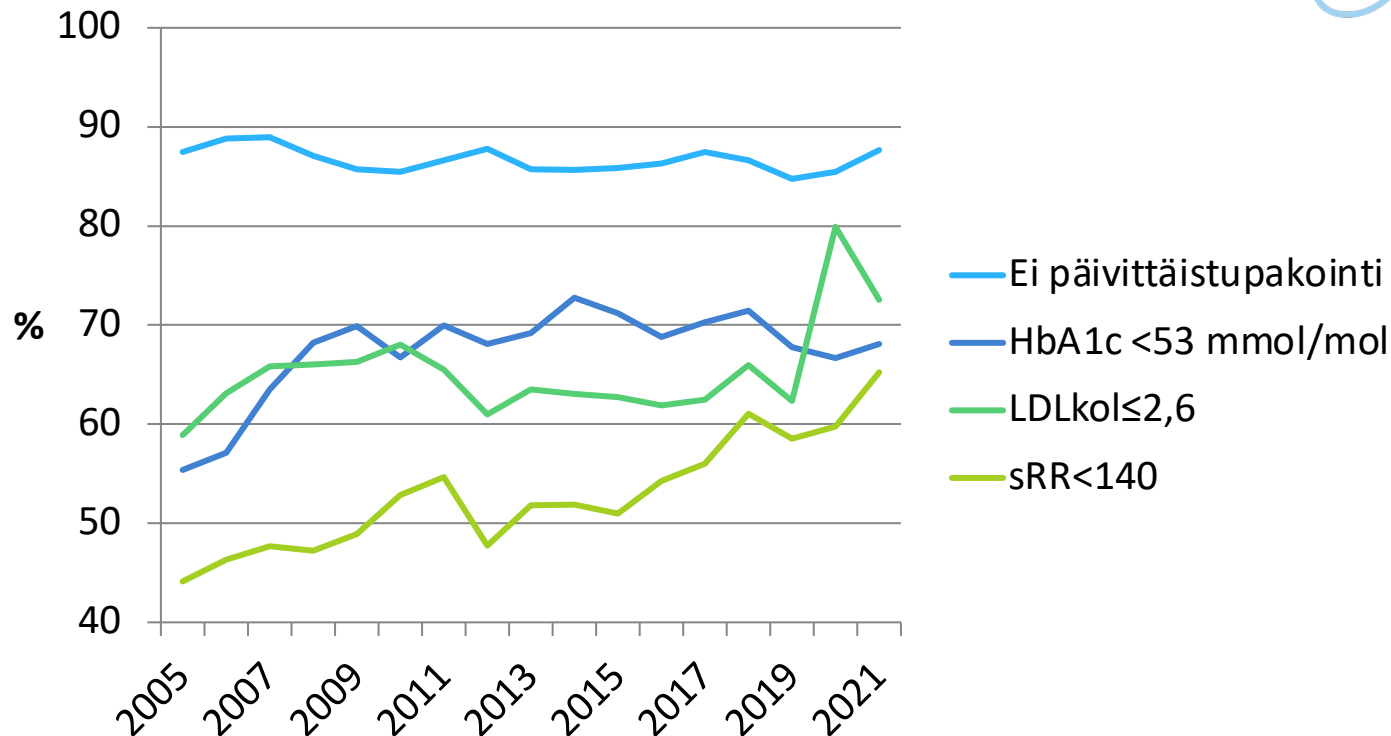
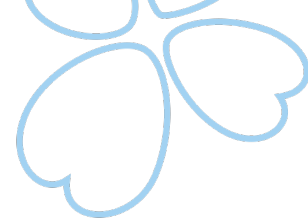

Hoitovelan peruste tammi-joulukuu toteuma 2020	Kustannukset/v	Enn kust/v
Diabeteksen hoidon vaje	759 369 €	1 255 800 €
Diagnosoimattomat uudet syöpätapaukset	552 798 €	1 200 000 €
Hermojärjestelmän sairaudet, sis kuntoutusta	1 694 525 €	5 539 873 €
Neuvola, koulu- ja opiskeluth käyntivajeet	1 259 347 €	1 773 427 €
Näytekustannukset Covid-19	5 491 000 €	4 958 589 €
Psyykkiset sairaudet, esh	Vaje kiritty	228 124 €
Rokotukset, 0-19 v	Vaje kiritty	120 000 €
Suun terveydenhuollon hoitovaje	2 079 765 €	7 538 190 €
Terveysasemien käyntiperusteinen vaje, lääkärit	1 513 619 €	1 764 787 €
TULE –sairaudet, esh	925 408 €	709 032 €
Vatsakeskus jono	0,4 M€	600 000 €
Verenkiertoelin- ja keuhkosair. hoidon vaje, esh	Vaje kiritty	2 393 161 €
Yhteensä	13 516 462 €	28 080 985 €
Jos 20 % olisi samojen palvelujen käyttäjiä, todellinen velka ilman Covid-19 näytteenottoa	10 813 169 €	17 506 198 €

Hoitovelan peruste tammi-syyskuu 2021	Kustannukset	
Diabeteksen hoidon vaje	242 069 €	
Diagnosoimattomat uudet syöpätapaukset	Vaje kiritty	
Hermojärjestelmän sairaudet, sis kuntoutusta	Vaje kiritty	
Neuvola, koulu- ja opiskeluth käyntivajeet	Vaje kiritty	
Näytekustannukset Covid-19	tbd	
Psyykkiset sairaudet, esh	Vaje kiritty	
Rokotukset, 0-19 v	Vaje kiritty	
Suun terveydenhuollon hoitovaje	Vaje kiritty	
Terveysasemien käyntiperusteinen vaje	Vaje kiritty	
TULE –sairaudet, esh	Vaje kiritty	
Vatsakeskus jono	Vaje kiritty	
Verenkiertoelin- ja keukosair. hoidon vaje, esh	Vaje kiritty	
Yhteensä	242 069 €	
Jos 20 % olisi samojen palvelujen käyttäjiä, todellinen velka ilman Covid-19 näytteenottoa		

T2D riskitekijöiden kehitys- Valtimotautien laatuverkosto 2005-2021

Koronan aiheuttamat lisäkulut nousevat yli miljardiin euroon

Kysely osoittaa, että koronapandemiasta kunnille aiheutuvat välittömät kokonaiskulut nousevat vuonna 2021 yhteensä lähes 1,4 miljardiin euroon. Epidemia näkyy kuntatalouden rasitteena myös tulevina vuosina. Vuonna 2022 kuluja arvioitiin syntyvän vielä reilu 400 ja vuonna 2023 vajaa 300 miljoonaa euroa.

	KUNNAT	SAIRAAN- HOITOPIIRIT	YHTEENSÄ
Vuosi 2021	790 m€	560 m€	1 350 m€
Vuosi 2022	280 m€	140 m€	420 m€
Vuosi 2023	180 m€	100 m€	280 m€

Koronan aiheuttamat lisäkulut yhteensä koko maan tasolle korotettuna (väestömäärien suhteessa). Lisäkuluihin on arvioitu mukaan koronatestauksesta, sekvensoinnista, jäljittämisestä, rokottamisen järjestämisestä, koronapotilaiden hoidosta sekä koronasta aiheutuvasta tarvike- ja laitehankinnoista syntyvät bruttokulut. Lisäksi lisäkuluihin on laskettu mukaan koronasta aiheutuvat muut kulut esimerkiksi sosiaali- ja opetustoimessa.